

Ισλανδία

Ταξίδι στην τούνδρα

Κείμενο-φωτό: **ΓΙΑΝΝΗΣ ΞΗΡΟΣ**

Ενα δύσκολο, αλλά ωραίο ταξίδι, πλήρες εμπειριών πραγματοποιήσε ο γράφων, μέλος του ΕΟΣ Αχαρνών.

Το ταξίδι στη μακρινή χώρα των Πάγων, την Ισλανδία, εκεί όπου ο χειμώνας γεννιέται, πραγματοποιήθηκε από 8 έως 14 Μαΐου 2012, σε εποχή που οι νύχτες δεν είναι σκοτεινές και περιελάμβανε ημερήσιες εκδρομές και πορείες με βάση το Ρέικιαβικ, πρωτεύουσα της Ισλανδίας.

Μετά από δύο κουραστικές πτήσεις και την άφιξη στην πρωτεύουσα, η πρώτη εξόρμηση αφορούσε το λεγόμενο Χρυσό Κύκλο (Golden Circle), μια περιήγηση με πούλμαν μέχρι 70 χλμ. ανατολικά του Ρέικιαβικ. Πρόκειται για μια περιοχή με φάρμες κυρίως αλόγων και προβάτων, χαρακτηριστική του τρόπου ζωής και του ισλανδικού τοπίου.

Το έδαφος καλύπτεται από τούνδρα, χαμηλή πώδη βλάστηση κίτρινης και καφετιάς απόχρωσης και βράχους καλυμμένους με βρύα, απομεινάρια πετρωμένης λάβας ηφαιστειών. Ποταμοί μικροί ή μεγάλοι και λίμνες μικρές ή μεγάλες υπάρχουν παντού και υπάρχουν καταρράκτες διαφόρων μεγεθών.

Το έδαφος είναι ακατάλληλο για καλλιέργεια, ελάχιστα είναι οι αγροί και ελάχιστα επίσης τα δάση (κομμένα πριν αιώνες για θέρμανση), παρόλες τις προσπάθειες των Ισλανδών για μαλακή δένδροφύτευση ειδών από την Αλάσκα, κατάλληλων για τη χώρα τους.

Ο Χρυσός κύκλος περιλαμβάνει το μεγαλύτερο καταρράκτη της Ευρώπης, τον Gull foss και την περιοχή των geysirs (γκέιζερ). Τα γκέιζερ, σήμα κατατεθέν της Ισλανδίας, είναι ανοίγματα του εδάφους από όπου βγαίνουν ατμοί, πολύτιμη πηγή ενέργειας που καλύπτει

ενεργειακά όλη την Ισλανδία. Θυμίζουν σε όλους όλο το νησί γεννήθηκε από υποθαλάσσια ηφαιστειακή έκρηξη και ότι η αρχαία ενέργεια είναι ακόμη εδώ.

Κάποια γκέιζερ εκτινάσσουν κάθε δέκα λεπτά τεράστιους πίδακες νερού θερμοκρασίας 100 βαθμών και ύψους 30 μέτρων, θέαμα καθηλωτικό και ανεπανάληπτο.

Σαράντα χιλιόμετρα ανατολικά του Ρέικιαβικ υπάρχει το Μεγάλο Ρήγμα (Rift Valley) που διασχίζει το νησί. Ένα απέραντο τείχος βράχου και η ρωγμή μπροστά του γεμάτη νερό θυμίζουν σε όλους ότι χιλιάδες χρόνια πριν εδώ χωρίστηκε η ευρωπαϊκή από την αμερικανική τεκτονική πλάκα. Μόνον στην Ισλανδία και στην Κένυα υπάρχουν Rift Valleys.

Η δεύτερη εξόρμηση του ταξιδιού ήταν εξόχως κου-

ραστική, αλλά πλήρης συγκινήσεων, εικόνων και εμπειριών. Οκτακόσια χιλιόμετρα από και προς το Ρέικιαβικ μέσω της ασύλληπτης ομορφιάς της νότιας ακτής της Ισλανδίας. Τοπία τούνδρας, τοπία βραχώδη, τοπία πετρώδη και έκτασης μαύρης άμμου, διάστικτα από λίμνες και ποταμούς εναλλάσσονται σ' αυτή τη διαδρομή μέχρι τον παγετώνα Vatnajökull (Βατναγιουκούλ), το μεγαλύτερο της Ευρώπης. Κατά τη διαδρομή τεράστια γκέιζερ και λευκά παγετωνικά βουνά με παγετώνες που καταλήγουν στα πεδινά μάς θυμίζουν πόσο μικροί είμαστε μπροστά στο μεγαλείο της φύσης. Ορισμένα βουνά κάπνιζαν στις επίπεδες ράχες, σημάδι ότι είναι ακόμη ενεργά ηφαιστεια. Με δέος σταθήκαμε μπροστά στο Eyjafjallajökull (Ειζάφζαλαγιουκούλ), το οποίο εξερράγη τον Απρίλιο 2010, ευτυχώς ήσυχο τώρα.

Οι καταρράκτες Skoogafoss (Σκόκαφος) και Seljalandsfoss (Σελιάλαντοσφος) σου παίρνουν την ανάσα. Στο Εθνικό Πάρκο Skaflafell (Σκάφταφελ) περάσαμε μπροστά από το μεγαλύτερο ηφαίστειο της Ισλανδίας, το παγωμένο βουνό Orafaajokull (Οραφάιοκούλ), το οποίο με υψόμετρο 2110 μ. είναι η ψηλότερη κορυφή της χώρας.

Η μεγαλύτερη έκπληξη της ημέρας όμως ήταν η λίμνη Jokulsarloi (Γιοκούλσαρλοι) με τα επιπλέοντα παγόβουνα. Αυτή άρχισε να σχηματίζεται τη δεκαετία του 1920 και αυξάνεται κάθε χρόνο. Υπάρχουν εκεί παγόβουνα διαφόρων μεγεθών και σχημάτων που αποσπώνται από το μεγαλύτερο παγετώνα της Ευρώπης το Vatnajökull (Βάτναιοκούλ) και πλέουν σιγά-σιγά προς τον Ατλαντικό, ένα χιλιόμετρο μακρύτερα. Κάναμε έναν πλου μιας ώρας στη λίμνη με αμφίβιο όχημα που διασχίζει μικρές αποστάσεις και στην ξηρά.

Η τρίτη εξόρμηση αφορούσε ένα ενδιαφέρον θαλάσσιο σαφάρι με πλοίο στα ανοιχτά του Ρέγκιαβικ για παρατήρηση φαλαινών και δελφινιών. Ο πλους ήταν ιδιαίτερα δύσκολος με πολλά μποφόρ και μεγάλα κύματα και δυστυχώς μόνο δύο δελφίνια είδαμε, αλλά καμία φάλαινα. Είχαμε τη χαρά όμως να παρατηρήσουμε σε ένα νησάκι μια αποικία από puffins. Το puffin (πάφιν) ή αλλιώς αρκτικός παπαγάλος είναι ένα μικρό μαύρο πτη-

νό με λευκό πρόσωπο και κόκκινο ράμφος, ικανός ψαράς και σύμβολο της Ισλανδίας. Η ημέρα έκλεισε με επίσκεψη στον προτεσταντικό καθεδρικό ναό και στο εθνικό μουσείο του Ρέγκιαβικ, όπου παρουσιάζεται η ιστορία και ο τρόπος ζωής των Ισλανδών. Η μόνη διακόσμηση που βρήκα στον καθεδρικό ναό ήταν μια εικόνα βυζαντινής τεχνοτροπίας με την ελληνική επιγραφή «Αρχάγγελος Μιχαήλ» και ένας σταυρός με τα στοιχεία Α και Ω (καημένη Ελλάδα, έδωσες τα φώτα σου σε όλο τον κόσμο, πού κατάντησες τώρα).

Η επόμενη ημέρα άρχισε με τη γνωριμία μας με το θαυμάσιο ισλανδικό άλογο, ένα θαύμα της φύσης. Το ισλανδικό άλογο, απόγονος του μογγολικού και φερμένο από τη Νορβηγία, είναι ένα δυνατό, ταχύ και νευρώδες ζώο με κοντά δυνατά πόδια, απόλυτα εξοικειωμένο με το ψύχος του Βορρά. Δύο ώρες καλπασμού στην ανοιχτή και ελεύθερη τούνδρα, δίπλα σε ποτάμια και λόφους χαρίζουν μια αξέχαστη εμπειρία και διώχνουν το άγχος. Κατόπιν, μας περίμενε το σήμα κατατεθέν της Ισλανδίας: Η ονειρεμένη Γαλάζια Λίμνη (Blue Lagoon), 40 χλμ. νοτιοδυτικά του Ρέγκιαβικ, την οποία όλοι, μα όλοι οι ξένοι επισκέπτονται, κολυμπούν στα αλμυρά, ζεστά γαλαζογαλακτώδη νερά της και χαλαρώνουν.

Και τώρα ολίγα περί Ιστορίας. Η Ισλανδία, έκτασης περίπου όση η Ελλάς, γεννήθηκε από το Βόρειο Ατλα-

ντικό Ωκεανό με υπόγεια έκρηξη και στην πραγματικότητα είναι η ίδια ένα πελώριο ηφαίστειο. Το μεγαλύτερο ηφαίστειό της είναι η βασίλισσα Hekla (χέκλα σημαίνει κόλαση, hell). Η Ισλανδία ανακαλύφθηκε για πρώτη φορά από τον Έλληνα εξερευνητή Πυθέα. Νορβηγοί Βίκινγκς εγκαταστάθηκαν στο νησί το 870 μ.Χ. εκχριστιανίσθηκαν το 1000 μ.Χ. και αργότερα ανακάλυψαν τη Γροιλανδία (απέραντος παγετώνας που φιλοξενεί το Βόρειο Πόλο) και τη Βόρειο Αμερική, χωρίς όμως να εγκατασταθούν εκεί, προφανώς διότι δεν κατάλαβαν τι ακριβώς ανακάλυψαν.

Ιρλανδοί Κέλτες ήλθαν το 1200 μ.Χ. γρήγορα όμως εγκατέλειψαν την Ισλανδία, στην οποία άφησαν μόνον τα πρόβατά τους. Όντως τα μεγαλύτερα κοπάδια είναι τα πρόβατα και τα άλογα, απόγονοι του μογγολικού αλόγου που περιπλανώμενα στη Βόρειο Ασία έφθασαν μέχρι τη Νορβηγία και από εκεί οι Βίκινγκς τα έφεραν στην Ισλανδία.

Η Ισλανδία μέρος μακρινό, άγονο και απομονωμένο, έμεινε μακριά από τις ευρωπαϊκές υποθέσεις και πολέμους και ουδέποτε δέχθηκε εισβολή.

Οι Ισλανδοί ανέπτυξαν ένα είδος δημοκρατίας και το πρώτο (υπαίθριο) κοινοβούλιο τους ήταν το Thingvellir (Θινγκβελιρ), το οποίο επίσης επισκεφθήκαμε, υπέροχο και ιστορικό τοπίο, προστατευόμενο από την UNESCO, πλην όμως οι σημαντικές αποφάσεις ελαμβάνοντο από την ομάδα των ευγενών γαιοκτημόνων, χωρίς όμως να έχουν ποτέ βασιλιά.

Ο πληθυσμός είναι περίπου 320.000 κάτοικοι κατά μήκος των ακτών. Η κεντρική Ισλανδία είναι σχεδόν ακατοίκητη και χωρίς κανονικό οδικό δίκτυο.

Πρόκειται περί λαού πολιτισμένου και ευγενούς, πλην όμως οι τιμές είναι πολύ υψηλές σε μια χώρα αγρίως κτυπημένη από τη χρεωκοπία των τραπεζών της και με μία εθνική οικονομία, η βάση της οποίας είναι ο τουρισμός και το ψάρι και η οποία εισάγει σχεδόν όλα τα τρόφιμα, πλην των ιχθυηρών και του πρόβειου κρέατος.

Κλείνω αναφέροντας τιμής ένεκεν το Λέιφουρ Έρικσον (Έρικσον σημαίνει ο γιος του Έρικ), το σπουδαιότερο Βίκινγκ της Ισλανδίας, ο οποίος ανακάλυψε τυχαίως τις ακτές του Καναδά. Οι Αμερικανοί προς τιμήν του ανέγειραν ανδριάντα του στην κεντρική πλατεία του Ρέγκιαβικ.

Συνιστώ εντόνως μία επίσκεψη εκεί, πλην όμως σας συμβουλεύω να έχετε άνεση χρόνου για να γνωρίσετε καλά την Παταγονία του Βορρά.

Το έδαφος καλύπτεται από τούνδρα, χαμηλή ποώδης βλάστηση κίτρινης και καφετιάς απόχρωσης και βράχους καλυμμένους με βρύα, απομεινάρια πετρωμένης λάβας ηφαιστειών.

